

Calendari 23/24

INFANTS I JOVES

REFERENTS DE L'ACTIVISME SOCIAL

Vot i participació

El 2024 serà un any electoral rècord: al llarg dels pròxims mesos està previst que se celebrin 87 eleccions en 79 països diferents, amb més de la meitat de la població mundial –uns 4.300 milions de persones– citada a les urnes, la xifra més gran de la història (tot i que no és segur que tots aquests processos comptin amb uns mínims estàndards democràtics). A la majoria de països occidentals, avui dia votar és un dret inqüestionable, però durant segles, col·lectius com les dones o les persones negres no van poder-ho fer. El primer país a autoritzar el vot a les dones va ser Nova Zelanda, el 1893. Als Estats Units, no va ser fins al 1963 que es va aprovar la Llei del Dret a Vot, que va prohibir definitivament les pràctiques discriminatòries en el dret a vot de les persones afroamericanes.

El primer dijous de cada febrer se celebra el Dia Mundial de les Eleccions, una efemèride que té com a objectiu sensibilitzar al voltant de la importància de promoure la cultura democràtica i la participació ciutadana.

Amb els anys, però, els processos electorals com a mecanisme perquè els ciutadans expressin la seva opinió han evidenciat les seves limitacions, i ha crescut a les societats modernes la necessitat d'augmentar les oportunitats de participació més enllà del vot. Pressupostos participatius, assemblees ciutadanes, grups de joves autogestionats, eines de participació digital, consells d'infants i adolescents... Noves eines d'expressió, opinió i participació encaminades a generar societats més inclusives on la ciutadania se senti corresponsable de les polítiques públiques.

Febrer

IDA B. WELLS

Participació

Les societats modernes ens han acostumat als processos electorals com a forma d'expressar regularment la nostra opinió política, però les eleccions són, de fet, un sistema força recent, i alguns col·lectius minoritzats no han pogut participar en les seves societats fins fa molt pocs anys.

Ida Wells-Barnett, coneguda com Ida B. Wells, va néixer el 1862 a Holly Springs, Mississipi (Estats Units). Filla de dos antics esclaus alliberats després de la Guerra de Secessió americana, de ben jove ja va mostrar fortes conviccions polítiques. Es va traslladar a Memphis i va ser allà, quan només tenia 22 anys, que es va convertir en una figura pública en liderar una campanya en contra de la segregació racial quan un conductor de la companyia local de ferrocarrils va obligar-la a cedir el seu seient a un home blanc. Wells s'hi va negar, 71 anys abans que Rosa Parks fes el mateix en una línia d'autobús a Alabama. La van fer fora del tren, però va iniciar un procés legal contra l'empresa, que va guanyar inicialment als tribunals locals, tot i perdre la posterior apel·lació a la Cort Suprema de Tennessee.

Tot i les nombroses amenaces que va rebre, la derrota no la va desanimar i va continuar la seva lluita pels drets de les dones i per la participació de les persones negres en la societat. Es va negar a situar-se a la part de darrere de les manifestacions pel dret al vot de la dona pel fet de ser negra, com li van demanar les seves companyes de reivindicació. Va protestar contra les anomenades lleis de Jim Crow, que promovien la segregació a les escoles, el transport públic i fins i tot en banys i fonts d'aigua. Es va convertir en copropietària del diari Free Speech (Llibertat d'expressió), contrari a la segregació, va ser una de les fundadores de l'Associació Nacional de Dones de Color i va fer campanya pel sufragi femení, en concret pel dret a vot de les dones afroamericanes. Com acostuma a passar, els reconeixements (un segell commemoratiu i una menció pòstuma als Premis Pulitzer de periodisme) li van arribar tard, ben bé noranta anys després de la seva mort.

Activitat sobre el consens: perduts a la muntanya!

Participants

15 participants de 12 a 16 anys

Temps

1 h aproximadament

Material

- Papers i llapis
- Quadrícula amb els elements

Espai

- Es pot fer en una sala amb taules i cadires o en un espai exterior

Objectius per als monitors/es

- Incentivar el consens en la presa de decisions en grup.
- Fomentar l'esperit crític
- Valorar estratègies d'influència social en grup.
- Explorar metodologies de participació.

Objectius per als infants

- Aprendre a decidir en grup.
- Foment de l'esperit crític entre adolescents.
- Aprendre a argumentar les decisions individuals davant del grup.

Breu explicació

Perduts a la muntanya és una activitat que pretén generar consens dins d'un grup. S'explica a un grup d'adolescents que després d'una excursió per la muntanya ha perdut els mapes i es troben desubicats. Disposen d'una motxilla amb onze productes. Han de decidir en quin ordre de prioritats els utilitzaran. Primer, l'activitat es realitzarà de forma individual i, seguidament, se separaran en dos grups i hauran de decidir i consensuar quin ordre de prioritats estableixen.

Organització

Es reparteix al grup la graella amb els elements que han de seleccionar.

L'activitat consta d'una part individual on, amb la graella en mà, hauran de fer la selecció i priorització segons el seu criteri. Seguidament, es faran dos grups per tal de poder posar en comú i consensuar, com a grup, com estableixen la priorització a través de l'argumentació.

Desenvolupament

Comencem la sessió amb una presentació i una roda de paraules dels participants amb la intenció de conèixer-nos una mica. És important contestar amb una paraula la pregunta: Com arribem a la sessió? Al final farem la pregunta: Com sortim de la sessió?

El dinamitzador explicarà la dinàmica per tal que els participants joves entenguin quins són els objectius.

Imaginem que hem anat d'excursió durant la primavera al Pantà de Foix, a causa d'un seguit de contratemps i situacions poc predictibles ens hem perdut a una muntanya que hi ha per la zona. La muntanya no és gaire gran, és un turó, però té una zona amb un bosc frondós on no hi ha cobertura telefònica. Justament allà és on ens perdem a l'espera que el cos de bombers ens vingui a rescatar. Us comenten que en el millor dels casos us podran trobar en una hora, però que podrien arribar a tardar quaranta hores. Això us tranquil·litza i us preocupa a la vegada. Sabeu que no correu perill, però són quaranta hores sols a la muntanya. Disposeu d'una motxilla amb diferents elements. Us urgeix organitzar-vos per tal de prioritzar el que disposeu i fer un ús proporcionat de tot plegat.

Activitat sobre el consens: perduts a la muntanya!

Primer, el dinamitzador us suggereix que, de manera individual, ompliu la casella ACTIVITAT INDIVIDUAL prioritzant de més a menys (1 molt prioritari i 11 molt poc prioritari) els diferents elements que hi ha a la llista. El dinamitzador us entrega la graella. Disposeu de deu minuts per escriure-ho.

Seguidament, el dinamitzador us posa en dos grups (8 persones i 7 persones) i us demana que, un cop fet l'exercici individualment, pugueu consensuar-ho de manera grupal. Amb les decisions que consensueu al grup heu d'omplir la casella ACTIVITAT GRUPAL (1 molt prioritari i 11 molt poc prioritari). Disposareu de trenta minuts per tal de poder arribar a un consens i escriure-ho a la graella.

Finalment, tenim vint minuts per poder posar-ho en comú amb tot el grup classe. El dinamitzador demanarà al grup dos voluntaris de cada subgrup per tal que puguin explicar com ha anat la dinàmica. Aquests portaveus de cada subgrup respondran a les següents propostes:

- Què ha estat més fàcil de la dinàmica en grup?
- Què ha estat més complicat de la dinàmica en grup?
- Heu pogut arribar a una decisió conjunta i l'heu escrit a la graella?

Per últim, el dinamitzador tanca la sessió amb la pregunta: Com sortim de la sessió?

TEMPORITZACIÓ	CONTINGUT
10 minuts	Presentació i roda de paraula.
10 minuts	Dinàmica 1: Activitat individual de priorització.
30 minuts	Dinàmica 2: Activitat grupal de priorització i consens.
20 minuts	Posada en comú.
10 minuts	Tancament de la sessió.
TOTAL: 1 hora i 20 minuts	

Annexos

GRAELLA: Prioritzem de l'1 al 11 (1 molt prioritari i 11 molt poc prioritari)

ELEMENT	ACTIVITAT INDIVIDUAL	ACTIVITAT GRUPAL
BRÚIXOLA		
AIGUA		
MENJAR		
PILOTA DE FUTBOL		
TENDA DE CAMPANYA		
FARMACIOLA		
TELÈFON		
LLIBRES		
LLANTERNES		
ANTIMOSQUITS		
MANTES TÈRMiques		